

בית הספר התיכון ליד האוניברסיטה

חוברת קורסי העשרה לשנת הלימודים תשפ"ג

שכבה א' (מחזור צ')

2	.....	תכנית קורסי העשרה
3	.....	אמנות אתגר
.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.	דיבייט ורטוריקה בעברית ובאנגלית
.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.	כתיבה יוצרת
3	.....	היסטוריה
4	.....	נפלאות האוטומטה (תכנון ובנייה של מכונות וצעצועים המניעים את עצמם)
5	.....	עיתון בית ספר
5	.....	פילוסופיה
5	.....	ספורט כאורח חיים
5	.....	רובטיקה - לא רק רובוטים
6	.....	תיאטרון אתגר
.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.	מוסיקה אתגר
7	.....	מקהלה
7	.....	תזמורת
7	.....	שחמט

תכנית קורסי ההעשרה

בית הספר מציע תכנית העשרה ייחודית, במסגרתה תלמידות ותלמידים יכולים לבחור מקצועות לימוד שונים בהם הם יכולים להעמיק ולהרחיב את לימודיהם בתחומים שבחרו, בקבוצה בעלת עניין ומוטיבציה ובמגוון דרכים. הבחירה בקורסי ההעשרה מחייבת להפגין עניין בתחום הנבחר, נכונות להשקעה ולהעמקה בלמידה עצמית, עמידה בקצב הלימוד של הקבוצה, התמדה והישגים טובים.

מטרות התכנית ודרכי ההוראה

- א. פיתוח, העמקה והרחבה של ידיעות, מיומנויות והרגלי למידה.
- ב. פיתוח היכולת ללימוד עצמי ולחקר תוך עידוד הסקרנות האינטלקטואלית.
- ג. פיתוח היכולת לקשור בין תחומי דעת שונים.
- ד. ביצועי הבנה, למידה פעילה וביטוי יצירתי רב-תחומי.

הקורסים במקצועות העשרה נלמדים בסוף יום הלימודים או בימי שישי. חלק מן הקורסים יילמדו בוודאות בימי שישי בבוקר ועל כן ניתן לתכנן מראש את ההרשמה אליהם. לצערנו, בשל מורכבות בניית מערכת השעות, ניתן לדעת בשלב זה של ההרשמה בוודאות אך ורק שהקורסים יילמדו בימים א' עד ה', אחר הצהריים, לרוב, בין השעות 15:15 עד 16:45. **אנחנו ממליצים שכל תלמיד יבחר את הקורס שמעניין אותו והוא מעוניין להתחייב לו.** במידה ויהיו אילוצים שלא יאפשרו לתלמיד להשתתף בקורס, יהיה רשאי כמובן לעזוב את הקורס ונשתדל להציע לו פתרון חלופי בדמות קורס אחר.

תלמידות ותלמידים שיירשמו לעתודה מדעית-טכנולוגית מוזמנים לבחור קורסי העשרה, אך יש לזכור שבמסגרת העתודה ילמדו 5 שעות בשבוע אחה"צ ולכן הסיכוי שקורסים שיבחרו בהם יהיו חסומים לפניהם גדול יותר.

בית הספר לא גובה תשלום עבור קורסי ההעשרה.

הרשמה

ההרשמה דרך האינטרנט **תיפתח ביום שלישי אחרי ערב הקליטה, לתלמידות ותלמידים העולים לשכבה א'** באמצעות אתר בית הספר (leyada.net). יש להיכנס לדף הייעודי באתר לשכבה א' תשפ"ג. שם תוכלו להיכנס ללינק לבחירת אתגרי חובה.

כאמור, ההרשמה לאתגרים תיפתח לאחר ערב הקליטה ב- 14.6.22

יש לסיים את תהליך הרישום עד יום שלישי, ה 22.6.22

ניתן להפנות שאלות במייל לתמנה לינדן, רכזת השכבה, או לבתייה חורי יפין מנהלת חטיבת הביניים.

תמנה : timna.linden@leyada.net בתייה : batya@leyada.net

רשימת הקורסים

אמנות אתגר

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים

מטרת השיעור היא העמקת האפשרויות לביטוי עצמי, הכרות עם חומרים שונים וטכניקות חדשות ומוכרות ביניהם: תחריט, רישום, פיסול בחומרים שונים, ציור בצבעי שמן ועוד. במהלך הלימוד נכיר אמנים שונים, אפשרויות מגוונות ליצירה, נציג את עבודותינו ברחבי ביה"ס ונקבל השראה מסוירים למוזיאון ולגן החיות.

דיבייט ורטוריקה - קבוצה בעברית וקבוצה באנגלית

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים. קבוצה רב גילאית.

אמנות הדיבייט ('מעמת' בעברית) היא פעילות של ויכוח בעל-פה לפי כללים קבועים מראש. הדיבייט מפתח בקרב התלמידים מיומנויות רטוריקה ושכנוע, מעודד גמישות מחשבתית ועוזר ברכישת כלים של תקשורת בינאישית. באתגר יינתן דגש על ניסוחם והצגתם של טיעונים, נאום בפני קהל ועבודה קבוצתית.

קבוצת האנגלית

חומר הלימוד בקבוצה זו יקביל לנושאים הנלמדים בתחרות ה- World Scholar's Cup, תחרות בינלאומית לילדים ונוער המעודדת למידה משמעותית ובינתחומית בסימן סקרנות, העמקה, שיתוף והנאה. במהלך השנה תלמידי האתגר יצאו כמשלחת בית-ספרית לסבב הישראלי של התחרות ויוכלו להרוויח את הזכות להשתתף בסבב הבינלאומי של התחרות המתקיים מידי שנה באוניברסיטאות שונות ברחבי העולם.

דרישות קבלה לקבוצת האנגלית: יכולת לנהל שיחה באנגלית ברמה גבוהה; נכונות להשתתף בתחרות ה- WSC במהלך חופשת פורים.

קבוצת העברית

בקבוצה זו, לצד פעילות הדיבייט הענפה, יינתן דגש על לימוד מיומנויות ותיאוריות ברטוריקה ולוגיקה. כמו כן, במסגרת הקבוצה יתקיימו שיתופי פעולה עם בתי ספר ומוסדות נוספים ואף השתתפות בתחרויות דיבייט ונאום בעברית.

כתיבה יוצרת

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים

אתגר כתיבה יוצרת מיועד לתלמידות ולתלמידים המבקשים להתנסות בכתיבה בנושאים שונים ובסוגות שונות. מטרת השיעור ליצור מרחב יצירה לכתיבה, נוכח גירוים טקסטואלים, חזותיים, שמיעתיים ועוד. הכתיבה צפויה להיות אישית וקבוצתית, ממוקדת וממושכת, למגירה או לשיתוף בקבוצה.

קליאו, המוזה של ההיסטוריה, קוראת לכם/ן!

במיתולוגיה היוונית היתה קליאו אחת מתשע המוזות, שנתנו השראה לעוסקים באמנויות, היסטוריה ואסטרונומיה.

בקבוצת האתגר נערוך מסע במכונת הזמן אל תקופות אחרות ומקומות אחרים. נתוודע לאצילים ולאברים, להוגי דעות ולאמנים. נפגוש גם את האנשים הפשוטים, שעד העת החדשה הותירו מעט עדויות על קורותיהם, השקפת עולמם ושאיפותיהם.

נכיר את השינויים שחלו בין תקופות היסטוריות שונות, ונתלבט כיצד בכלל קובעים מתי החלה תקופה ומתי נסתיימה; נתוודע לסוגים שונים של מחקר היסטורי-פוליטי, רעיוני, כלכלי וחברתי, ולהבדלים ביניהם;

ההיסטוריה היא המאגר הגדול של ניסיון אנושי ושל קשרים אנושיים- בין בני משפחה, בתוך קהילות, בין שליטים לנשלטים, בין קבוצות ועמים. האם ניתן להשוות בין אירועים היסטוריים וללמוד לקחים מן ההיסטוריה, או שכל אירוע היסטורי הוא יחיד ומיוחד?

ומה מקומה של האישיות בהיסטוריה? האם אכן שינו אישים את תולדות העולם- כמו נפוליאון, הרצל ולנין, או שהם פשוט מילאו את התפקיד שהועידו להם תהליכים היסטוריים?

העדויות ההיסטוריות רבות- חפצים, טקסטים, יצירות אמנות וגם מבנים ואתרים. במהלך שנת הלימודים נסייר בכמה מהם וננסה ללמוד מהם על עולמם של אלה שבנו אותם וחיו בתוכם.

*מפגשי קבוצת האתגר יכללו גם מפגשים עם היסטוריונים, שיספרו לנו על דרכי עבודתם ועל פירות מחקריהם.

נפלאות האוטומטה (תכנון ובנייה של מכונות וצעצועים המניעים את עצמם)

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים אן ביום שישי בבוקר. קבוצה רב גילאית

האוטומטה היא מכונה הבנויה מגלגלי שיניים, מנופים ומרכיבים תנועתיים שונים ומתוחכמים אשר יכולה לבצע פעולות מסובכות ומעניינות על פי תכנון היוצר. ניתן לבנות יד שמנגנת על פסנתר, ציפור מצייצת, בובת בלרינה, שעון קוקייה ואין ספור מתקנים להנאת המתבונן.

בקורס נלמד את עקרונות התמסורת המכאנית, המנופים, שינוי כיוון ומהירות של מרכיבים במנגנונים תנועתיים. ננתח את מנגנוני "מכונות דה-וינצ'י" ומתקנים מימי הביניים ומהמהפכה התעשייתית. נתנסה בתכנון, פיתוח תפיסה מרחבית ועשייה בעזרת הידיים.

נבנה מן ההתחלה, בקרטון, עיסת נייר, עץ ועוד – מכונות וצעצועים על פי רצון וקצב אישי של כל תלמיד. בין מטרות הקורס, פיתוח של מיומנויות אמנותיות והנדסאיות של התלמיד והתלמידה.

עיתון בית ספר

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים (עבור ישיבות מערכת). קבוצה רב גילאית

הצטרפו לתלמידי החטיבה העליונה בהוצאת עיתון בית-ספרי שיבטא את קול התלמידות והתלמידים, יעסוק בנושאים הבערים בבית הספר ומחוצה לו ויהיה כלב השמירה של הדמוקרטיה והמנהל התקין. השעות השבועיות יוקדשו בעיקר לישיבות המערכת, כתיבה ועריכה.

פילוסופיה

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים

הפילוסופיה היא אהבת החוכמה, ובמהלך השנה נצא למסע משותף של חקירת העולם וגילוי יופייה של החשיבה. בשיעורים נעסוק בחשיבה. לא נקבע מה נכון ומהי האמת, אלא נעודד ונטפח את החשיבה הביקורתית ונבדוק את גבולות המותר והאסור מזוויות ראייה שונות וחדשות. נתפלסף על האמת והשקר, הדמיון והמציאות, האלוהים והעולם, האושר והיפה, הרצון והבחירה החופשית, ונצא למסעות פילוסופיים מרתקים דרך משלים פילוסופיים, סיפורים, ספרים וסרטים. דרך מסעות אלו תגלו אפשרויות חדשות לחשיבה, ותלמדו כיצד להוכיח את דבריכם ולבסס אותם. השיעורים יתנהלו בדגם של דיונים ושל עבודה קבוצתית, ויחייבו - סובלנות, כבוד לאחר, התייחסות רצינית לרעיונות שונים, תשומת לב לתהליכי חקירה משותפים ונכונות להקשבה. הקורס מיועד למי ששאלות ותהיות מסוג אלה הציטו ומציתות את נפשו ואת מחשבתו, והוא מעוניין במסגרת בה יוכל ללמוד כיצד לפתח את חשיבתו ולבססה תחת מגבלות הרציונאליות.

ספורט כאורח חיים

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים

מטרת האתגר להקנות מסגרת מאורגנת ומקצועית בתחומי בית הספר, בה יושם דגש על הרגלי עבודה לחיים-אימונים, תזונה ואורח חיים בריא, באמצעות מגוון ענפי ספורט ותחומי ידע, ובכך להשיג מספר יעדים:

1. העלאת הביטחון העצמי של ושיפור הדימוי העצמי.
2. טיפוח מרכיבי הכושר הגופני- קואורדינציה (שיווי משקל, זריזות, דיוק), כוח, גמישות, סבולת ומהירות.
3. פיתוח עבודת צוות.
4. הרחבת הידע בתחומי הדעת הרלוונטיים: אנטומיה, פיזיולוגיה, היסטוריה של הספורט וכדומה.

רובטיקה - לא רק רובטים

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים

תלמידים בתכנית העשרה זו יהוו קבוצת FLL בארגון FIRST. [ארגון FIRST](#) שם לו למטרה לעודד בני נוער לעסוק במדע, טכנולוגיה, הנדסה ומתמטיקה. [תכנית FLL = FIRST LEGO League](#) מעודדת את המשתתפים בה לחשוב ולפעול כמו מדענים ומהנדסים, המתמודדים עם אתגר חדש מידי שנה הקשור למציאות היומיומית.

האתגר עמו מתמודדים התלמידים כולל ① עיצוב, בנייה ותכנות רובוט אוטונומי בעזרת ערכות [mindstorms EV3](#) [LEGO](#) המבצע משימות על גבי לוח משימה ייחודי, ② חקר ולימוד אתגר השנה תוך חשיבה יצירתית והצגת פתרון

חדשני – כל זאת תוך ③ פיתוח כישורים חברתיים כגון עבודת צוות, מנהיגות, שיתוף פעולה ומעורבות בקהילה. השנה לדוגמה, חברים בקבוצות FLL ברחבי העולם חקרו כיצד אנו מוציאים, מובילים, משתמשים או מפנים מים. בהנחיית המדריכים, דמיונם הרב וכישוריהם, התלמידים מגלים עולם מרגש של אפשרויות המכשיר אותם להיות המהנדסים והמנהיגים של המחר. השנה ליוו את תלמידי האתגר בוגרי קבוצות FLL משכבה ד' בבית הספר. כמו כן, הורים לתלמידים בקבוצה מוצאים תחומים בהם הם יכולים להרתם לעזרת הקבוצה – לפי בחירתם ויכולותיהם. תלמידי התכנית משתתפים בתחרויות FLL. התחרויות המחוזיות מתקיימות בדרך כלל בחודש ינואר (2019), והארציות בפברואר. כחודשיים לפני התחרות האזורית, תלמידי התכנית משקיעים שעות נוספות בהכנה לתחרות – בעיקר לאחר שעות הלימודים. לאחר התחרויות מכינים תשתיות לעונה הבאה - מתמקצעים בתכנות, מתנסים בעקרונות משוכללים יותר בבנייה בלגו, לומדים על נושא האתגר של העונה הבאה ומעמיקים את פעילות הקבוצה בקהילה.

תיאטרון אתגר

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים או 2 שעות שבועיות בימי שישי בבוקר

שיעורי התיאטרון מועברים בסדנא פעילה ויוצרת, ומטרתם לערוך היכרות בסיסית עם עולם התיאטרון, ולפתח את החוויה היצירתית של התלמידות והתלמידים. דרך תרגילי דרמה יוצרת נבחן את מושגי היסוד באמנות התיאטרון ותהליכי היצירה: עלילה, חלל, מוסיקה, תלבושות ועוד. בסדנאות יושם דגש על פיתוח מיומנויות ההבעה, הגוף והקול.

מוסיקה אתגר

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים

בכל שבוע ייצאו התלמידים למסע מוזיקלי מעשיר בעקבות תופעה מרכזית שהטביעה חותם יוצא דופן בדברי הימים של המוזיקה הפופולרית, על שלל סוגיה המגוונים: ג'אז, פופ, רוק לסוגיו (קלאסי, כבד, מתקדם), פולק, סמבה, מוזיקה מזרחית וים-תיכונית, פאנק ופאנק ואינספור ז'אנרים אחרים. ננוע בין זמרים ויוצרים, להקות ונגנים, גרובים, סאונדים ועוד שלל דרכים חדשות להבין מוזיקה ולהאזין לה.

אחת לכמה שיעורים ייערכו שיעורי פרזנטציה סביב נושא מסוים במסגרתו התלמידות והתלמידים מוזמנים לשתף עם שאר הכיתה שירים של אמנים שהם אוהבים ולדבר עליהם. לתלמידים המעוניינים בכך תינתן אפשרות לכתוב ולבצע שירים מקוריים, בהשראת השיעורים הקודמים או בכל נושא שיבחרו, אתו יוכלו גם להופיע במסגרת מופע סוף שנה.

האתגר פתוח לכל המעוניין. כתיבת וביצוע שירים הן בגדר רשות.

מקהלה

3 שעות שבועיות בימי שישי בבוקר (ניתן לשלב עם התזמורת), שלוש פעמים בחודש

מקהלת בית הספר מונה כ-40 זמרות וזמרים מכל שכבות הגיל. רפרטואר המקהלה כולל יצירות מכל התקופות החל מהמלחינים האנגליים מהרנסנס עד למלחינים כגון באך, מוצרט וברהמס. המקהלה מבצעת גם ארבעה שירים של המלחינה האירית אניה ובנוסף אנו מבצעים עיבודים של שירי עם מארצות שונות כאשר דגש מושם על השיר הארץ ישראלי. עבודתנו בחזרות כוללת חימום קולי שמיועד לפתח קול נקי, מדויק ומוסיקלי. אנו מאמנים את השירה בקולות דרך תרגילים הכוללים מהלכים הרמוניים ודרך פיתוח המודעות לתפקיד האוברטונים (טונים עיליים) בבניית אקורד מדויק. חלק מהיצירות מבוצעות א-קפלה – ללא ליווי וחלקן בליווי תזמורת בית הספר. בחודשים הראשונים של השנה מוקדש זמן להתמצאות בקריאת תווים. למקהלה ולתזמורת קשר ידידותי בן 10 שנים עם בית ספר בגרמניה ואנו מתארחים אצלם פעם בשנתיים. כמו כן הם מתארחים אצלנו - גם פעם בשנתיים. למקהלה מתקבלים תלמידות ותלמידים בעלי קול יפה ומדויק. הזמרים שמעוניינים להשתתף יכולים להגיע לשלוש חזרות ולאחר מכן לגשת למנצח על מנת לקבוע השמעה.

תזמורת

2 שעות שבועיות בימי שישי בבוקר (ניתן לשלב עם המקהלה)

תזמורת ליד"ה תתמקד השנה בנגינת קטעים מתוך מחזות-זמר וסרטים, עיבודים לשירים לועזיים וישראלים מתקופות שונות וגם להיטים של מוזיקה קלאסית, ובנוסף לכל אלה, גם תשתף פעולה עם המקהלה למספר קטעים. התזמורת מרבה להופיע בבית ספרנו וגם מחוצה לו. בחזרות דגש מושם על דרכי כיוון שונות, על אמנות הנגינה בצוותא ועל נגינה מדויקת ומוסיקלית. לתזמורת קשר של ידידות מיוחדת שקיים מזה עשר שנים עם בית ספר בגרמניה (Heimschuler Lender), אליו אנו נוסעים פעם בשנתיים. גם הם באים אלינו במתכונת דומה. אם כי בדרך כלל תלמידי שכבה א' לא מצטרפים למשלחת בשנה הראשונה. מתקבלים: תלמידים עם שנתיים ניסיון (לפחות) בנגינה שמתמצאים בקריאת התווים. נגנים מועמדים יכולים להגיע כבר לחזרה הראשונה ויכולים להשתתף בה. אחרי כשתי חזרות תיבדק התאמתם לקבוצה.

שחמט

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים אן 2 בימי שישי בבוקר. קבוצה רב גילאית

אם אתם רוצים לשחק באחד ממשחקי המחשבה העתיקים בעולם, אם אתן רוצות ללמוד מהלכים חדשים ואסטרטגיות מעניינות, זה המקום בשבילכם ובשבילכן! אתגר שחמט מיועד לתלמידות ותלמידים שרוצים להפעיל את הראש ולהנות מלימוד-משחק וניתוח של המשחק וכך להשתפר מפעם לפעם. ניתן להירשם לאתגר עם ובלי ידע מוקדם בשחמט. בנוסף, המעוניינות והמעוניינים יקחו חלק בטורניר הבית ספרי ואולי גם בתחרויות מחוץ לבית הספר.